Приложение 2

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ

НА НАРЕДБА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „МОДЕН ДИЗАЙН“

Период на обществените консултации: 15 август – 15 септември 2025 г.

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**Центрове за професионално обучение към АИКБ и АИКБ Консулт ЕООД, АИКБ (Портал за обществени консултации)**	В така разработените ДОС не е взета особеността, че по тези стандарти ще обучават и Центровете за професионално обучение (ЦПО) и ще бъдат обучавани и оценявани лица, които са преминали вече през училищно образование – тук влизат и обученията по заявка на работодател. ЦПО обслужват основно бизнеса, както и лица, които много често сами плащат обучението си. 1. Да се даде възможност някои ЕРУ да бъдат само със „Зачита се“ или оценките да са обвързани с хорариума и да не се отъждествява ЕРУ с учебен предмет. Изискването за оценка по теория и практика на всяко ЕРУ би довело до ситуация на не ненужно количество оценки (около 27 за втора степен и около 33 за трета степен). Това са оценки само за професионалното обучение – в училищата към тези оценки ще се добавят и оценките от общообразователните предмети. Би следвало да се даде възможност при изготвяне на учебните планове да се упомене за кои от предметите ще се поставят оценки или няколко ЕРУ да са част от един учебен предмет и съответно да имат една оценка. 2. Изменение и допълнение в частта – Средства за оценява при всяко ЕРУ във всеки ДОС, като отпадне изискването за индивидуално практическо задание при всяко изпитване за текущо оценяване, тъй като: − Нарушава възможността обучаемите да бъдат оценявани, когато работят в група. Част от единиците резултати от учене (ЕРУ) по различните професии изискват именно оценка за работа в екип. − Има ЕРУ, за които това изискване е неприложимо и не само би затруднило учебния процес, но и оценките няма да бъдат релевантни на резултата.	Не се приема	Предложенията са неотносими към публикувания за обществено обсъждане проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията. Представеното становище касае организацията на учебния процес, като се засягат и въпроси, вече уредени в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). Съгласно чл. 37, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) изпитът за придобиване на квалификация по част от професията, както и за актуализиране на професионалната квалификация или за достигане на отделни единици резултати от ученето се провежда като писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика, определени от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и на работниците и служителите. В изпълнение на посочената норма в държавните образователни стандарти за придобиване на професионална квалификация са предвидени средства за оценяване на всяка единица резултат от ученето – писмен изпит по теория на професията и индивидуално задание по практика. Достигането на отделни единици резултати от ученето от лицата, навършили 16 години е възможност за гъвкаво и поетапно обучение, съобразени с конкретните нужди на пазара на труда.

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		− В така разписаните ДОС има изискване за индивидуален изпит по практика дори в ЗБУТ и Икономика и предприемачество (това са изцяло теоретични предмети съгласно Рамковите програми). − За част от професиите, в хранително-вкусовата и преработвателната промишленост например, изискването за индивидуално практическо задание по всяко ЕРУ би бил допълнителен и ненужен разход. 3. По отношение на Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията, предложението е в учебните плановете за част от професия да може да се включва част от ЕРУ или едно ЕРУ да е с повече учебни часове, отколкото в цялата професия, за да може да се отговори на изискванията на бизнеса и на индивидуалните клиенти. В така разписаните ДОС ЕРУ съвпада с учебен предмет. Наличието на 14/16 ЕРУ от една страна и изискването за процентно разпределение на учебните часове, съгласно Рамковите програми, от друга – създава ограничение при изготвянето на учебни планове за част от професия. Изискването за цяло ЕРУ, което да се включи в плановете за част от професия: − Ще създаде невъзможност да се отговори на изискванията и потребностите на бизнеса за покриване на определени умения и компетентности, необходими в дейността на конкретното предприятие; − Ще създаде за индивидуалните обучаеми задължение да изучават излишни и вече познати им компетентности, а от друга страна ще оскъпи ненужно обучението. При настоящите оперативни програми има изискване за брой часове по част от професия (както е разписано в ПМС № 48 от 4 април 2023 г. и ПМС № 37 от 25 април 2025 г. (със срок до 2027 г.). Ако се приеме изискването за включване на цяло ЕРУ в част от професия и се спазят изискванията на Рамковите програми (в изпълнение на едно ЕРУ да е равно на един учебен предмет) ще се стигне до математически нерешимо уравнение броят на учебните часове в плановете за част от професия да покриват всички нормативни изисквания.		

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
2.	**Асоциация на българските модни дизайнери (Е-поща)**	**1. Ключова роля на дигитализацията** Считаме за наложително в новите стандарти да бъде ясно и приоритетно застъпен модул, свързан с дигитализацията на модния дизайн. Съвременната практика показва, че все повече модни компании преминават към: − 3D визуализация на облекло и аксесоари; − Дигитално конструиране и тестване на кройки; − Работа с CAD/CAM софтуер и други професионални платформи за дизайн и производство; − Създаване на дигитални мостри (виртуални прототипи), което позволява представяне и продажба на модели по системата pre-order, без физическо производство на образци. Този подход води до значителна икономия на време, ресурси и материали, а също така дава възможност за по-устойчив и отговорен бизнес модел. Това са ключови компетенции за бъдещето на модната индустрия и именно специалисти с такъв профил ще бъдат високо търсени и добре заплатени – както у нас, така и в международен план. **2. Необходимост от интердисциплинарен подход** Силно препоръчваме в структурата на обучението да се включат знания и умения по: − Моден маркетинг и комуникация; − Електронна търговия и управление на онлайн продажби; − Устойчиво производство и кръгова икономика; − Международни бизнес модели в модата. Комбинирането на креативност с технологични и бизнес умения ще даде възможност на младите професионалисти да стартират собствени брандове, да работят гъвкаво в различни форми на заетост и да се адаптират към постоянно променящите се условия в сектора. **3. Практически модули и връзка с индустрията** АБМД предлага да се предвиди по-силна практическа насоченост в обучението, чрез: − Партньорства с реални модни брандове и производствени фирми; − Практически задачи, базирани на реални проекти и клиентски поръчки;	Не се приема	В проекта на ДОС в ЕРУ се е включват компетентности за използване на съвременни софтуерни продукти за модно проектиране, дигитални скици и визуализации. Описанието на професията и ЕРУ трябва да отразяват дейности, характерни за професията и СПК, без да включват управленски функции. Маркетинг, международен бизнес модели, електронна търговия – това са функции на ниво мениджмънт и надхвърлят компетентностите на специалист със СПК III (ЕКР 4). Устойчивост и кръгова икономика вече са интегрирани хоризонтални елементи в резултатите от учене (напр. ЕРУ 1 за опазване на околната среда). ДОС не урежда формите на организация на обучението (напр. партньорства с брандове или симулирани кампании).

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		− Демонстрации и практически упражнения с професионален софтуер; − Симулирани дигитални кампании за pre-order и колекции, създадени без физически прототип. В заключение, Асоциация на българските модни дизайнери подкрепя посоката на реформа и е готова да съдейства с експертна подкрепа и съдържателни предложения, които да гарантират, че бъдещите специалисти по моден дизайн ще бъдат конкурентоспособни, иновативни и подготвени за съвременните предизвикателства на глобалния пазар.		